

Lublin, 28 stycznia 2021 r.

RIO – II – 600/49/2020

Pan Roman Miedziak
Wójt Gminy Rachanie
ul. Dolna 1
22 - 640 Rachanie

Szanowny Panie Wójcie

W dniach od 5 października do 8 grudnia 2020 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Rachanie. Protokół kontroli podpisano 18 grudnia 2020 r.

W zakresie niektórych nieprawidłowości o incydentalnym charakterze, co do których udzielono stosownego instruktażu – nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości wraz z wnioskami co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

1.1. Nieewidencjonowanie – w księgach rachunkowych Urzędu – operacji naliczenia odsetek od kredytów – str 5 protokołu.

Operacje związane z naliczaniem i spłatą odsetek od kredytów ujmować w ewidencji księgowej jednostki zapisami:

Wn 751 „Koszty finansowe”,

Ma 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”,

- spłata odsetek:

Wn 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

zgodnie zasadami funkcjonowania tych kont określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.”, mając na uwadze obowiązek ujmowania odsetek od zobowiązań w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału, w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału, stosownie do przepisów § 11 tego rozporządzenia.

- 1.2. *Dokonywanie zapisów na koncie 133 „Rachunek budżetu” niezgodnie z księgowością banku – str. 5 protokołu.*

Zapisów na koncie 133 „Rachunek budżetu” dokonywać na podstawie dokumentów bankowych, zachowując zgodność zapisów między jednostką a bankiem, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w Załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 1.3. *Dokonywanie łącznych zapisów na podstawie dowodów księgowych niespełniających wymogów dowodu zbiorczego oraz w sposób uniemożliwiający powiązanie zapisów z ewidencji analitycznej z zapisami na koncie syntetycznym – str. 5 protokołu.*

Łącznych zapisów zbioru dowodów źródłowych dokonywać na podstawie dowodu zbiorczego, w którym pojedynczo wymieniać wody źródłowe, będące podstawą jego sporządzenia, stosownie do przepisów art. 20 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.).

Zapisy w księgach rachunkowych dokumentować w sposób pozwalający na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych, stosownie do przepisów art. 24 ust. 4 pkt 1 tej ustawy.

- 1.4. *Ujęcie w księgach rachunkowych 2019 r. kosztów (w kwocie 2.985,31 zł) dotyczących 2020 r. – str. 8 protokołu.*

W księgach rachunkowych jednostki ujmować wszystkie obciążające ją koszty dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

- 1.5. *Nieprawidłowości w zakresie jednostkowych sprawozdań za 2019 r., polegające na wykazaniu:*
- w sprawozdaniu Rb-27S - nieprawidłowych kwot należności wymagalnych (łącznie zawyżonych o 27.052,88 zł i zaniżonych o 14.869,51 zł),

- w sprawozdaniu Rb-N - zawyżonej kwoty depozytów (o 20.603,28 zł) i należności wymagalnych (o 12.183,37 zł) – str. 12-13 protokołu.

W jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” wykazywać dane zgodnie z prawidłowo prowadzoną ewidencją księgową, stosownie do przepisów § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564 z późn. zm.).

Jednostkowe sprawozdanie Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” sporządzać na podstawie ksiąg rachunkowych oraz innych dokumentów dotyczących jednostki, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2396), mając na uwadze przepisy § 13 ust. 1 pkt 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań”, stanowiącej Załącznik nr 8 do tego rozporządzenia.

- 1.6. *Nieujęcie w księgach rachunkowych wpłat wniesionych przez mieszkańców w latach 2016 - 2017 na realizację projektu (w wys. 2.703,64 zł) – str. 15 protokołu.*

Księgi rachunkowe prowadzić na bieżąco i rzetelnie, wprowadzając do ksiąg okresu sprawozdawczego, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, odzwierciedlając w nich stan rzeczywisty, zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 i 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

- 1.7. *Nieprawidłowe sporządzenie sprawozdania Rb-PDP za 2019 r., przez zaniżenie skutków obniżenia górnych stawek w podatku od środków transportowych (o 14.360 zł), w wyniku ich obliczenia dla niektórych pojazdów z zastosowaniem nieprawidłowych górnych stawek i stawek określonych uchwałą Rady Gminy – str. 17-18 protokołu.*

W sprawozdaniu Rb-PDP „Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy” wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek, zgodnie z przepisami § 3 ust. 1 pkt 9 w związku z § 7 ust. 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej Załącznik Nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Do obliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych przyjmować prawidłowe wysokości górnych granic stawek kwotowych, ogłaszanych – w drodze obwieszczenia – na każdy rok podatkowy przez Ministra Finansów, mając na uwadze przepisy art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.) oraz prawidłowe wysokości stawek, określonych przez Radę Gminy w uchwale podjętej na podstawie przepisów art. 10 ust. 1 tej ustawy.

Sporządzić skorygowane sprawozdanie Rb-PDP za 2019 r. oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie – Zespół Zamiejscowy w Zamościu w terminie 5 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, w związku z przepisami § 24 ust. 9 powołanej „Instrukcji...”; załączyć szczegółową informację o wielkościach dokonanych korekt ze wskazaniem, że zostały one dokonane w wyniku kontroli przeprowadzonej przez RIO.

2. W zakresie budżetu gminy:

2.1. W zakresie dochodów budżetowych

2.1.1. Dokonywanie przypisów podatków pod niewłaściwą datą – str. 21 protokołu.

Przypisu podatku dokonywać pod datą skutecznego doręczenia stronie decyzji, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 2 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze przepisy art. 212 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325 z późn. zm.).

2.1.2. Niewezwanie podatników do złożenia korekt deklaracji/informacji podatkowych, w związku ze zmianami w ewidencji gruntów i budynków wynikającymi z przeprowadzonej modernizacji gruntów – str. 21-22 protokołu.

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2020 r. poz. 2052 z późn. zm.), zgodnie z którymi podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

Podatników, którzy nie wywiązali się z obowiązku złożenia deklaracji/informacji podatkowych – wynikających z przepisów art. 6 ust. 6 i ust. 9 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6a ust. 5 i ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333) oraz art. 6 ust. 2 i ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888 z późn. zm.) – wzywać do ich złożenia, w związku z przepisami art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej.

Uwzględniając powołane przepisy, prawidłowo opodatkować podatników wskazanych w protokole kontroli, z uwzględnieniem okresu przedawnienia prawa do wymiaru zobowiązania podatkowego bądź okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego, wskazanego w przepisach art. 68 i art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej.

2.1.3. Niewystawianie/niesystematyczne wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych posiadającym zaległości podatkowe i zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi – str. 23–24, 42 protokołu.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe oraz zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami, w związku z przepisami art. 6 § 1 z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427 z późn. zm.). Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze, mając na uwadze przepisy art. 6 § 1 w związku z art. 26 § 1 i § 1e tej ustawy i art. 6q § 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439 z późn. zm.).

2.1.4. Przypadki niezachowania powszechności opodatkowania podatkiem rolnym oraz od nieruchomości – str. 24-25 protokołu.

W celu zapewnienia powszechności opodatkowania podatkiem rolnym oraz od nieruchomości, dokonywać okresowej weryfikacji danych zawartych w ewidencji podatkowej z ewidencją gruntów i budynków, w związku z przepisami art. 21 ust. 1 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Opodatkować posiadaczy gruntów i budynków, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, mając na uwadze przepisy art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku rolnym oraz art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, z uwzględnieniem okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej.

2.1.5. Niezłożenie deklaracji na podatek od nieruchomości przez Urząd Gminy na 2020 r., mimo posiadania nieruchomości zwolnionych z tego podatku – str. 25 protokołu.

Składać deklaracje na podatek od nieruchomości, mając na uwadze przepisy art. 3 ust. 1 pkt.1 oraz art. 6 ust. 9 pkt 1 i ust. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

2.1.6. Opodatkowanie pojazdów podatkiem od środków transportowych z zastosowaniem nieprawidłowej stawki oraz na podstawie niekompletnie wypełnionej deklaracji – str. 27, 28 protokołu.

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 3 w związku z przepisami art. 3 ust. 5 Ordynacji podatkowej, mając na uwadze przepisy art. 274a § 2 i art. 274 § 1 i 2 tej ustawy.

Przy opodatkowaniu pojazdów podatkiem od środków transportowych stosować stawki właściwe dla danego rodzaju pojazdu, w związku z przepisami art. 8 i art. 10 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

2.1.7. Niepodjęcie skutecznych czynności mających na celu wyegzekwowanie zaległości z tytułu opłat za dostarczoną wodę i odbiór ścieków oraz czynszu najmu, skutkujące przedawnieniem roszczeń (odpowiednio w kwotach 4.769,85 zł i 161,79 zł) – str. 32-34, 36 protokołu.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wyegzekwowania zaległych należności cywilnoprawnych, mając na uwadze przepisy art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

2.1.8. Nieuregulowanie formy prawnej władania nieruchomością gruntową – str. 35 protokołu.

Uregulować formę władania wskazaną w protokole nieruchomością, wybierając jedną z określonych w przepisach art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 65 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 674 w związku z art. 694 ustawy z dnia 24 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.).

2.1.9. Niepobieranie odsetek od nieterminowo wnoszonych należności z tytułu czynszu najmu i dzierżawy – str. 35, 36 protokołu.

Od nieterminowo regulowanych należności cywilnoprawnych pobierać odsetki za zwłokę w wysokości określonej w umowie, a w przypadku braku uregulowania umownego – odsetki ustawowe za opóźnienie, stosownie do przepisów art. 481 § 1 i 2 Kodeksu cywilnego, mając na uwadze przepisy art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

2.1.10. Wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przedsiębiorcy rozpoczynającemu działalność gospodarczą w tym zakresie przed wniesieniem opłaty za to zezwolenie – str. 43 protokołu.

Opłatę za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych od przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą w tym zakresie pobierać przed wydaniem zezwolenia, zgodnie z przepisami art. 11¹ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.).

2.2. W zakresie wydatków budżetowych:

2.2.1. Obliczenie nagrody jubileuszowej oraz odpraw emerytalnych na podstawie niewłaściwego wynagrodzenia, co skutkowało ich zaniżeniem (nagrody – o 28,20 zł, odpraw – łącznie o 5.365,98 zł) – str. 46-47 protokołu.

Wynagrodzenie – stanowiące podstawę obliczenia wysokości nagrody jubileuszowej oraz jednorazowej odprawy w związku z przejściem pracownika na emeryturę – obliczać według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, zgodnie z przepisami art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych

(Dz. U. z 2019 r. poz. 1282), w szczególności składniki wynagrodzenia określone w stawce miesięcznej w stałej wysokości uwzględniać w wysokości należnej w miesiącu nabycia prawa do nagrody/odprawy, zgodnie z przepisami § 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2 poz. 14 z późn. zm.).

Do podstawy obliczenia nagrody jubileuszowej przyjmować wynagrodzenie przysługujące pracownikowi w dniu nabycia prawa do nagrody, a jeżeli dla pracownika jest to korzystniejsze – wynagrodzenie przysługujące mu w dniu jej wypłaty, zgodnie z przepisami § 8 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 z późn. zm.).

Wypłacić zaniżone kwoty nagród i odpraw emerytalnych.

2.2.2. Niewskazanie – w protokołach postępowania o udzielenie zamówień publicznych – powodów niedokonania podziału zamówienia na część. Zamieszczenie – w ogłoszeniach o udzieleniu zamówień – nieprawidłowej wartości zamówienia – str. 54-55 protokołu.

W dokumentach zamówienia wskazywać powody niedokonania podziału zamówienia na części, stosownie do przepisów art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2019 z późn. zm.).

W ogłoszeniu o wyniku postępowania o udzielenie zamówienia o wartości mniejszej niż progi unijne, zamieszczanym w Biuletynie Zamówień Publicznych na podstawie art. 309 ust. 1 cytowanej ustawy, zamieszczać prawidłowe informacje w zakresie określonym w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2439).

2.2.3. Niezawarcie – w ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na realizację w 2019 r. zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej – wszystkich wymaganych informacji oraz wyznaczenie krótszego niż 21 dni terminu składania ofert. Nieogłoszenie wyników konkursu – str. 58-59 protokołu.

W ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych wskazanych w przepisach art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057), zawierać wszystkie informacje wymagane przepisami art. 13 ust. 2 tej ustawy, wyznaczając termin do składania ofert nie krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ostatniego ogłoszenia, stosownie do przepisów art. 13 ust. 1 ustawy.

Wyniki konkursu – niezwłocznie po wyborze oferty – ogłaszać w sposób określony w przepisach art. 13 ust. 3 w związku z art. 15 ust. 2j cytowanej ustawy

2.3. W zakresie długu publicznego:

2.3.1 Nieprowadzenie ewidencji szczegółowej do konta 134 „Kredyty bankowe” – str. 60 protokołu.

Ewidencję analityczną do konta 134 „Kredyty bankowe” prowadzić w sposób umożliwiający ustalenie stanu zadłużenia według umów kredytowych, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w Załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

2.3.2. Nieterminowe uregulowanie zobowiązań z tytułu raty pożyczki – str. 60 protokołu.

Zobowiązania z tytułu pożyczek spłacać w terminach umownych, mając na uwadze przepisy art. 354 § 1 i 355 § 1 Kodeksu cywilnego.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl), w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Rachanie